

ANMELDELSE: WRITING TO READ – EVIDENCE FOR HOW WRITING CAN IMPROVE READING

HENRIETTE ROMME LUND, KOMMUNIKATIONSKONSULENT, NATIONALT VIDENCENTER FOR LÆSNING – PROFESSORSHØJSKOLERNE

Steve Graham og Michael Hebert, Vanderbilt, University Rapport fra Carnegie Corporation of New York, 2010, 61 sider.

Rapporten kan downloades gratis fra <http://www.all4ed.org/files/WritingToRead.pdf>

Her er den så! Rapporten som giver os bevis for, at skrivning kan fremme læsning.

Så enkelt lyder det, hvis man oversætter rapportens titel, og lige så enkelt er det faktisk også at gøre det. Det ser man, hvis man bladrer frem til side 5, hvor rapportens tre hovedanbefalinger til "Effective Practices for Strengthening Reading Through Writing" står listet op.

Her kan man læse, at eleverne dels skal skrive om de tekster, de læser, dels undervises i de skrivekompetencer og processer, der tages i anvendelse, når man skriver en tekst og endelig, at de skal skrive meget. Det er altså ikke tung, tør teori, der køres i stilling, men derimod en række simple anbefalinger til god skrivepraksis. Endvidere forbedrer skrivning ifølge rapporten ikke kun elevernes læsning, men også deres læring i alle fag.

Så det er bare om at fatte pen og papir ude i landets skoler. Argumentet for, hvorfor eleverne skal skrive og inspirationen til, hvordan de skal skrive, leverer rapporten.

Tre overordnede anbefalinger til hvordan skrivning kan fremme læsning

"Writing to Read – Evidence for How Writing Can Improve Reading" er skrevet af professor Steve Graham og ph.d. studerende Michaels Hebert, begge fra Vanderbilt University. I rapporten formidler de fundene fra en metaanalyse af 93 undersøgelser, der alle har fokuseret på sammenhængen mellem læsning og skrivning.

Fundene samles i 3 hovedanbefalinger til konkret praksis, der dernæst uddybes, før de til sidst giver et kig ind i alt det, metaanalysen viser, vi også bør vide, men endnu ikke ved nok om, når det handler om skrivning. Herefter følger to appendikser, hvoraf det ene går i dybden med metaanalysens udførelse, mens det andet lister de enkelte studier, der indgår i metaanalysen.

De tre hovedanbefalinger er (min oversættelse):

- Lad eleverne skrive om de tekster, de læser
- Undervis eleverne i de skrivekompetencer og processer, der tages i anvendelse, når man skriver en tekst
- Lad eleverne skrive meget

Rækkefølgen er defineret af, hvor mange af metaanalysens undersøgelser, der har peget på den enkelte anbefaling. Således har flest peget på den første, mens færrest har peget på den sidste. På de efterfølgende sider uddybes og diskuteres såvel teorien som metaanalysen bag de tre anbefalinger.

Kort opsummeret er den første anbefaling: "Lad eleverne skrive om de tekster, de læser" med til at fremme deres læseforståelse. I skriveprocessen får de nemlig bearbejdet og tydeliggjort de indtryk, som de har fået ved at læse teksten. Måden, man konkret kan gøre det på, er ved at lade eleverne analysere og fortolke tekster, lade dem skrive deres personlige oplevelse af tekster, lade dem resumere tekster, skrive noter til tekster eller enten besvare eller selv stille spørgsmål til teksten.

Den anden anbefaling: "Undervis eleverne i de skrivekompetencer og processer, der tages i anvendelse, når man skriver en tekst", er med til at styrke elevernes læsekompetence. Både i form af en bedre læseforståelse, en styrket flydende læsning samt en bedre ordgenkendelse. Når eleverne selv skriver tekster, når de lærer om de forskellige tekststrukturer, når de bliver dygtige til at stave og selv konstruere sætninger, så bliver de også bedre til at gennemskue og forstå andres tekster.

Den sidste anbefaling: "Lad eleverne skrive meget" handler i bund og grund om, at jo mere man skriver, jo bedre læser bliver man. Det er derfor en god idé at lade eleverne skrive så meget som muligt. Det kan være tekster om noget, der interesserer dem, gerne med brug af internettet, det kan være mindst 15 minutter dagligt, eller at de skriver dagbog. Når de skriver bliver de bedre til at sætte ord på deres tanker og bedre til at forstå og anvende de forskellige måder, man kan formidle et budskab på. Noget der gør dem mere opmærksomme på og engagerede i de tekster, de læser.

Opsummerende kan det siges, at skrivning styrker elevernes læseforståelse, flydende læsning og ordgenkendelse, samt at jo mere eleverne skriver, jo bedre læsere bliver de. Rapporten kan derfor let konkludere (s.23), at skrivning er et effektivt værktøj til at forbedre elevernes læsning.

Og det slutter ikke her, for de tre anbefalinger går ikke alene på at lære at læse, men også på at skrive for at lære. Ifølge rapporten forbedrer skrivning altså elevernes læsning og læring i alle fag.

Som det fremgår af ovenstående, er samtlige anbefalinger let forståelige og lige til at gå til, så der er masser af viden og inspiration at hente til at sætte fokus på skrivning, ikke blot i de amerikanske men også i de danske skoler.

Alt det vi bør vide om skrivning – men endnu ikke ved nok om

Samtidig med at metaanalysen leverer et solidt grundlag for en række anbefalinger til praksis, er den med til at pege på en række områder, hvor vi bør vide mere om skrivning og dens betydning. Disse listes op i punktform i kapitlet: "A Research Agenda For the Future" (s.27).

Her kan man blandt andet læse, at vi behøver mere viden om den betydning, skrivning kan have i undervisningen af bogligt svage elever. Man kan også læse, at vi skal vide mere om skrivning i digitale medier, da sådanne vinder mere og mere indpas i skolerne, og at vi skal vide mere om skrivnings effekt på læsning på lang sigt. Der mangler sammenlignende analyser af forskellige skrivepraktikker, og endelig peger de to forskere på, at der bør forskes i og udvikles en specifik skriveidaktik, der kan være med til fremme læsning, da de anbefalinger, rapporten lister op, jo udelukkende baserer sig på metanalysen.

Hvis skrivningens betydning skal dokumenteres og styrkes yderligere, kan man altså starte med at forske i nogle af disse områder.

Skrivning og literacy

Man skal gå rapporten på klingen for at få en forståelse af, hvad ordet skrivning egentlig betyder, da det ikke defineres særskilt. Noget der kan virke lidt besynderligt, nu skrivning er dens hovedemne.

Forståelsen fremgår dog implicit af de tre hovedanbefalinger, ligesom den er indvævet i de overvejelser om skrivning, der løbende forekommer i teksten. Og her er det tydeligt, at de to forskere ikke anser skrivning som skønskrift og håndskrivning alene, ej heller som noget man nørkler med i et forfatterværksted. Her ses skrivning som et værktøj for kommunikation og opnåelse af viden (s.23), hvor kombinationen læsning og skrivning komplementerer hinanden: Læsning giver indsigt i skrivning, skrivning giver indsigt i læsning.

Men det er kun den ene side af forståelsen af skrivning.

I rapportens indledning kan man nemlig læse, at nutidens elever ikke er godt nok uddannet til at varetage fremtidens jobs, fordi arbejdsmarkedet stiller større og større krav til læsning og skrivning. Løsningen er, hedder det sig her, at skolerne skal tilbyde en kombineret læse- og skriveundervisning, da

den gør eleverne dygtigere til at læse og lære. Kobles dette budskab med den tekstbid, man ser forstørret under en lup på rapportens forside: "Literacy... the ability to read and write. The quality of being literate", så er det tydeligt, at skrivningen ikke kun ses som en formel færdighed, der styrker læsning og læring i skolen, men også som et redskab der spiller en central rolle i det samfund, skolen uddanner til.

Børn og unge skal altså være "literate" både nu og i fremtidens samfund, og det bliver de kun, når de mestrer læsning og skrivning og kan bruge disse færdigheder til løbende at dygtiggøre sig. I rapportens øjne rækker skrivningens betydning altså ud over skolens domæne og ind i en samfundsøkonomisk sammenhæng og skriver sig dermed ind i den tilgang til og forståelse af læsning, skrivning og sprog, som kaldes literacy.

Hvordan er rapporten skrevet?

Når man læser en rapport om skrivning, er det svært ikke at lægge mærke til, hvordan den er skrevet. Derfor et par ord om det til sidst.

Professor Steve Graham og ph.d. stipendiat Michael Hebert skriver tydeligt inspireret af en journalistisk formidlingsform, hvor det er helt ok med oneliners som: "evidence is clear" og "this report provides long-needed guidance for teachers and policymakers". Der-til kommer, at de arbejder med en tydelig prioritering af stoffet, hvor politikere og beslutningstagere på de første få sider får serveret problemstillingen: nutidens elever læser ikke godt nok til at matche arbejdsmarkedets krav, hvorefter løsningen rulles ud: vi skal have en kombineret læse-skriveundervisning i skolerne, og nu skal I høre, hvordan det kan lade sig gøre. Mere "nørdede" læsere vil nok foretrække at starte læsningen s. 7, hvor der går mindre farvestrålende og mere analytisk beskrivende frem.

Men gør det noget, at den er skrevet sådan?

Nej, for i sin helhed er rapporten utrolig velskrevet og velstruktureret. Man finder anbefalingerne overskueligt opstillet og samlet – slå blot op på side 5 – og væsentlige argumenter er opsat i enten punktform eller med talangivelser. Der er et indledende resume, løbende opsummeringer, mange faktabokse med forklaringer eller eksempler og mange meget sigende underoverskrifter.

Samlet giver det et hurtigt og godt overblik over, hvad der sker hvor i teksten og følgende mulighed

for at gå ind og læse lige der, hvor man finder en interessant vinkel. Kan der eksempelvis herske tvivl om, hvad vi skal læse om, når overskriften lyder: "Recommendations for using writing to improve reading, as identified by meta-analysis"? Eller "Teach Spelling Skills (Improves Word Reading Skills)"?

Dertil kommer, at fundamentet for de tre hovedanbefalinger er sagligt og veldokumenteret – det kan man se, hvis man lige bladrer 37 sider ind i rapporten og hen til appendiks A: Meta-Analysis Methodology. Derfor er det vigtigste for mig at se, at man har lyst til at blive hængende nu, hvor man har fundet tid til at sætte sig ned og læse rapporten igennem. Og det får man bestemt lyst til her. Så kan man jo vælge at springe den indledende "salgstale" over og starte på side 7 – eller måske endda læse rapporten bagfra og starte med de to appendikser, hvis man ønsker svar på tørre fakta, før man går til konklusionerne.

Med dette afsluttende blik på Writing to Read ser jeg den altså ikke kun som en rapport, der handler om skrivning, og som promoverer skrivning, men også som et eksempel på, hvordan skrivning bruges til at formidle et stof.

Et ret godt eksempel endda.

Steve Graham var oplægsholder på centrets sommeruniversitet i august 2012, hvor tv-kanalen DK4 filmede en del af hans oplæg, og hvor Folkeskolen lavede et interview med professoren.

Både oplæg og interview vil blive vist som en del af programmet Læsemagasinet, som vil kunne ses på DK4 samt på www.videnomlaesning.dk i løbet af 2013.

SUPERIOR QUALITY

utor F... foaf
leg optever